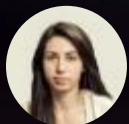

Промените в регулациите на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма

20 декември 2023

Written by

Адв. Ирина Янева
Старши мениджър

Email: Irina.Yaneva@bg.ey.com
Тел. +359 885 158700

I. Цел на приетите промени в ЗМИП

- Подобряване на ефективността и постигане на пълно съответствие на българското законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма с изискванията на Директива (ЕС) 2018/843 както и със стандартите на Групата за финансови действия срещу изпирането на пари (FATF);
 - Въвеждане на допълнителни мерки за борба с изпирането на пари, заложи в Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажменти на Република България след присъединяването към Валутния механизъм II (ERM II), Плана за действие за ограничаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в Националната оценка на риска от изпирането на пари и финансиране на тероризма, и Препоръките от Доклада за България от Петия оценителен кръг на Комитета MONEYVAL;
 - Преодоляване на констатирани слабости в националното законодателство, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма
 - Намаляване на шансовете за поставяне на Република България в т.нар. „Сив списък“ на FAFT, която цел не се осъществи, тъй като България беше поставена в Сивия списък на 27.10.2023 г.
- Измененията на ЗМИП, приети с ДВ, бр. 60 от 2023 г. са влезли в сила на 14.07.2023 г.
 - Измененията на ЗМИП, приети с ДВ, бр. 84 от 2023 г. са влезли в сила на 10.10.2023 г.

II. Основни промени в ЗМИП

1. Нови дефиниции и понятия

Виртуален актив

цифрово представяне на стойност, която може да се прехвърля или търгува по цифров начин, както и може да се използва за разплащане или с инвестиционни цели, **с изключение на финансовите инструменти, издадени чрез технологията на децентрализирания регистър**

Публично предлагане на виртуални активи

начин за набиране на капитал чрез издаване на виртуални активи в замяна на признати валути без златно покритие или други виртуални активи

Държави, определени от FATF като високорискови

държави, спрямо които FATF е призовала своите членове и други юрисдикции да предприемат действия, включително да прилагат насрещни мерки и/или мерки за разширена комплексна проверка, пропорционални на рисковете, свързани с държавата

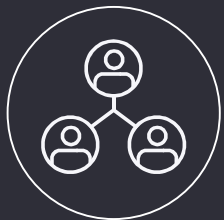
Произход на средствата

източник на средства, използван в рамките на установени делови взаимоотношения или конкретна операция или сделка

Източник на имуществено състояние

източниците на цялото богатство/имуществено състояние и активи на дадено лице, а не само средствата, включени в рамките на установени делови взаимоотношения, или конкретна операция или сделка. Източниците включват всички икономически, стопанските или търговски дейности, които са генерирали или значително са допринесли за цялостното имуществено състояние на лицето

II. Основни промени в ЗМИП

Обективен критерий при дефинирането на действителен собственик

„достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас“

ДВ, бр. 60 от 2023 г.

„притежава 25 или повече на сто от акциите, дяловете или правата на глас“

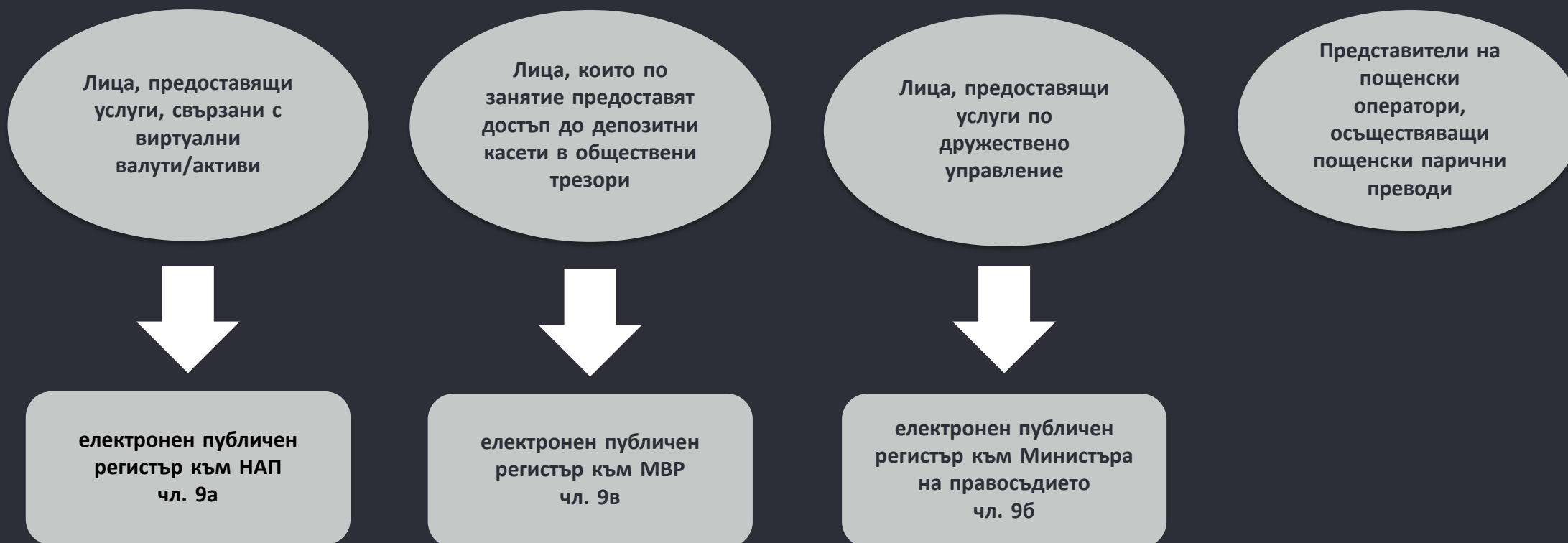

Към органите за надзор по ЗМИП се добавя **Комисията за регулиране на съобщения**

II. Основни промени в ЗМИП

2. Задължени субекти и електронни публични регистри към НАП, МВР, Министъра на правосъдието

- прецизиране и допълване на кръга на задължените субекти по чл. 4 ЗМИП

II. Основни промени в ЗМИП

Условия за вписване в регистрите, водени от НАП, МВР и Министъра на правосъдието за задължените субекти по ЗМИП:

- не осъждано за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитирано
- не е било член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, през последните две години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали неудовлетворени кредитори
- не попада в ограниченията за заемане на висша ръководна длъжност по чл. 124 ЗМИП
- не е лишено от право да заема материалноотговорна длъжност
- въз основа на събраните за него данни не дава основание за съмнение относно неговата надеждност и пригодност

Посочените условия трябва да са налице и за задължените субекти, които извършват дейности по чл. 4, т. 15 и т. 18 ЗМИП, включително, прокурист, управител, член на управителен или контролен орган, или на ограничено отговорен съдружник и действителен собственик в лице, извършващо тези дейности.

II. Основни промени в ЗМИП

Лицата, подлежащи на вписване в **електроните публични регистри към НАП, МВР и Министъра на правосъдието**, следва да подадат заявления за вписване до 2 месеца от издаването или съответно влизането в сила на изменението и допълнението на съответната наредба.

Диференциран подход относно юридическите лица с нестопанска цел, според:

1

дейността, която извършват; и

2

вида на организацията.

Годишният оборот, над който юридическите лица с нестопанска цел извършват оценка на риска, се повишава от **20 000 лв. на 50 000 лв.**

Не са задължени субекти по ЗМИП юридическите лица с нестопанска цел, които:

- не извършват благотворителни, религиозни, културни, образователни, социални или полезни за обществото дейности;
- попадат в някоя от следните категории, уредени в специален закон:
 - творчески съюзи, обединяващи лица, извършващи сродна творческа дейност в областта на културата, създадени по Закона за юридическите лица с нестопанска цел в защита на интересите на своите членове и имащи характер на съсловна организация;
 - съсловни и браншови организации и съюзи, работодателски и синдикални организации, стопанските камари и други сдружения в отделни стопански отрасли.

II. Основни промени в ЗМИП

3. Разширено приложно поле на комплексна проверка

- Задължените субекти прилагат мерките по ЗМИП не само спрямо клоновете и мажоритарно притежавани дъщерни дружества в трети държави, а и спрямо клоновете и мажоритарно притежавани дъщерни дружества в **държави членки**.
- Задължените субекти прилагат мерките за комплексна проверка спрямо клиента при **извършване на случайна операция или сключване на случайна сделка, представляваща превод на средства или обмен между виртуални валути и признати валути без златно покритие, на стойност, обмяна или прехвърляне на виртуални активи, равна или надвишаваща левовата равностойност на 1000 евро или тяхната равностойност в друга валута.**
- Мерките за комплексна проверка се прилагат във **всеки случай на съмнение за изпиране на пари, съмнение за финансиране на тероризъм и/или за наличие на средства с престъпен произход, независимо от стойността на операцията или сделката, рисковия профил на клиента, другите условия за прилагане на мерките за комплексна проверка или други изключения, предвидени в този закон или в правилника за прилагането му.**

II. Основни промени в ЗМИП

- Комплексна проверка на клиент се извършва **във всеки случай** на съмнение за верността, актуалността или адекватността на представените идентификационни данни за клиентите и за техните действителни собственици, или когато бъде получена информация за промяна в тях, независимо от стойността на операцията или сделката, рисковия профил на клиента и другите условия или изключения за прилагане на мерките за комплексна проверка по реда на ЗМИП или на ППЗМИП.
- Задължените субекти следва да прилагат правилата за разширена комплекса проверка и по отношение на деловите им взаимоотношения, операциите и сделките с **лица от държави, определени от FATF като високорискови**. Информацията за тези държави се публикува на интернет страницата на ДАНС и другите органи по надзор.
- Комплексната проверка включва изясняване произхода на средствата **във всички случаи**.
- Установяване, че потенциален клиент е видна политическа личност **не може да се извърши единствено на базата на писмена декларация**.

II. Основни промени в ЗМИП

- Задължение за изискване на доказателства за представителната власт и идентификация на лице, което е представител на клиент, който е ФЛ или ЮЛ, или извършва сделка или операция от името и/или за сметка на клиента.
- Във всеки случай когато операцията или сделката се извършва от името и/или за сметка на трето лице (без значение дали е налично упълномощаване или не), задължените субекти идентифицират и извършват проверка на идентификацията на третото лице.
- Изключение от задължението за приключване на комплексна проверка при:
 - съмнение за изпиране на пари, финансиране на тероризъм и/или за наличие на средства с престъпен произход;
 - наличие на основателни причини да се счита, че приключването на комплексната проверка би довело до предупреждаване или разкриване на информация пред съществуващ/потенциален клиент за възникналото съмнение и/или за предстоящо/извършено уведомяване по реда на ЗМИП и ЗМФТ.

II. Основни промени в ЗМИП

4. Промени при идентификацията на юридически лица и правни образувания

- Разширяване на обема от информация, която задължените субекти е необходимо да **съберат**:

- Предприетите действия по извършване на идентификация следва да бъдат документираны, като условията и реда за документирането им ще се определят с ППЗМИП.
- Документите, които се събират при идентификация на ЮЛ, могат да бъдат предоставени **по електронен път при определени условия**.

II. Основни промени в ЗМИП

5. Промени при идентификацията на действителни собственици

- При вписване на действителни собственици в ТРРЮЛНЦ:
 - се предоставя информация за **вида и обема на притежаваните от тях права**;
 - се представят **документи**, от които да се установи, че **физическото лице попада в обхвата на легалната дефиниция за действителен собственик**;
 - се посочва **адрес за кореспонденция на територията на Република България** на физическо лице за контакт в декларацията за вписване.
- Данни и информация за физическите лица, които са действителни собственици или действителни собственици на доверителна собственост **трябва да се съхранява в срок от 5 години след прекратяване на ЮЛ/ПО/тръст/попечителски фонд**.

II. Основни промени в ЗМИП

- Задължение за уведомяване на Агенцията по вписванията за констатирани несъответствия относно събраните данни за вписани действителни собственици по партидите в ТРРЮЛНЦ/РБ - чл. 63а ЗМИП

Задължени лица

- субектите по чл. 4 ЗМИП
- органите и администрациите по чл. 63, ал. 11 ЗМИП

Предпоставки

- несъответствие между събраните данни за:
- действителните собственици; и
- и вписаните в съответния регистър данни за действителните собственици

Предмет

- данни за действителните собственици на дадено лице, което е лице по чл. 61, ал. 1 или по чл. 62, ал. 1 ЗМИП

Уведомление

- в 14-дневен срок от установяване на несъответствието
- прилагат се всички налични документи, относими към установеното несъответствие

Изменението се прилага от 14.07.2024 г.

II. Основни промени в ЗМИП

- Промени при идентификацията на действителни собственици – публични дружества

II. Основни промени в ЗМИП

6. Промени при вътрешните правила по чл. 101 ЗМИП

- Въвеждане на политики и процедури относно лицата, които са част от група, съдържащи:
 - обмен на информация в рамките на групата;
 - предоставяне на информация от клоновете и дъщерните дружества за клиенти, сметки и сделки и операции, включително информация за сделки и операции по чл. 35, т. 6, за целите на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
 - защита на обменяната в рамките на групата информация.
- Правила за обучение, политики и процедури за проверка на професионалната компетентност и надеждността при наемане и текуща оценка на **(задължението се прилага от 14.07.2023 г.):**
 - служители, част от специализираното звено по чл. 106 ЗМИП;
 - други служители, чиито задължения са свързани с контрола и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма.
- Определяне на периодите за актуализация съобразно установения риск на базите данни и клиентските досиета във вътрешните правила.
- Да се определят правила за приемане на документи по електронен път при идентификация на ЮЛ, ако задълженото лице ще приема електронни документи.
- Задължите субекти следва да преведат вътрешните си правила в съответствие **до 10.06.2024 г.**

II. Основни промени в ЗМИП

7. Кореспондентски отношения

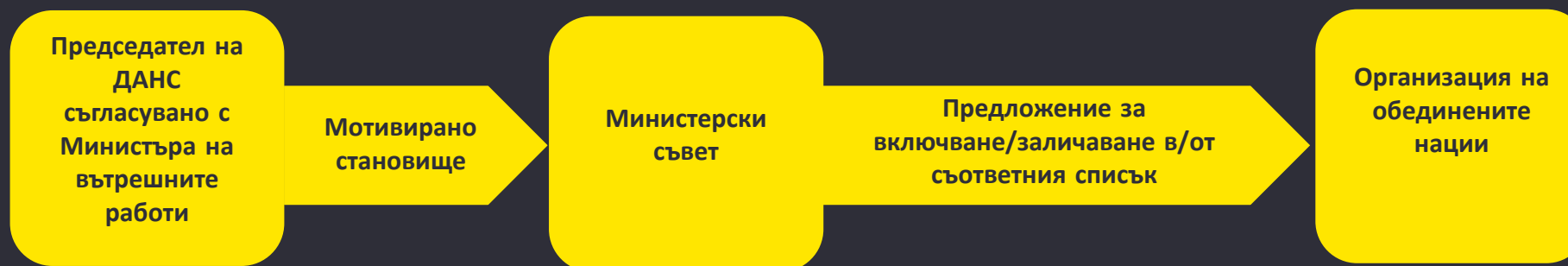
- Преди установяване на кореспондентски отношения с институция-респондент от друга държава задължените субекти следва да:
 - прилагат мерките за комплексна проверка, като се отчита рискът, свързан с отношенията, и се поддържа актуална информацията, събрана чрез тези мерки;
 - изисква одобрение от служител на висша ръководна длъжност за установяване на кореспондентските отношения;
 - събира достатъчно информация за институцията-респондент, позволяваща разбирането напълно на характера на дейността ѝ.
- При установен по-висок риск при кореспондентски отношения с институции-респонденти от държави членки в допълнение на горепосочените мерки, се прилагат и мерките, предприемани при установяване на кореспондентски отношения, включващи плащания с институции-респонденти от трета държава, като банките коригират степента на тези мерки въз основа на отчитане на риска.
- Задължените субекти събират достатъчно информация за институцията-респондент от друга държава, за да се уверят, че не позволява нейни сметки да бъдат използвани от банки фантоми.

III. Промени в други закони чрез ЗИДЗМИП

1. Промени в Закона за мерките срещу финансиране на тероризма (ЗМФТ)

- Изрично е прокламирано, че контрол за изпълнението на задълженията по ЗМФТ от задължените субекти по ЗМИП се упражнява не само от Държавна агенция „Национална сигурност“, но и от органите за надзор съгласно ЗМИП
- Механизъм и процедури за оценка дали лице, образувание или група отговарят на критериите за вписване в съответните санкционни списъци на ООН.
 - **процедура по изготвяне на предложение за включване в съответния санкционен списък на ООН:**

- Разширяване на персоналия обхват на списъка по чл. 4б, ал. 1 ЗМДТ, воден от Министерски съвет с включване на:
 - лица, притежавани/контролирани пряко/непряко от лица, обвинени или свързани с тероризъм/финансиране на тероризъм;
 - лица, действащи от името, за сметка на или по указание на лица, обвинени или свързани с тероризъм/финансиране на тероризъм.

III. Промени в други закони чрез ЗИДЗМИП

2. Промени в Закона за кредитните институции (ЗКИ) и Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС)

- Въвежда се **фигурата на „близък сътрудник“** на заявител за издаване на одобрение за лиценз, придобиване на дялово участие и заемане на ръководна длъжност по ЗКИ и ЗПУПС.
- ЗКИ и ЗПУПС въвеждат отделни дефиниции за близък сътрудник.

3. Промени в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ)

- Повишен размер на глобата при незаявяване на подлежащи на вписване обстоятелства или необявяване на подлежащи на обявяване актове в законоустановените срокове – **глоба от 1 000 лв. до 5 000 лв.**
- За незаявяване за вписване на данни относно действителни собственици или неподаване на уведомление за несъответствие на такива данни в ТРРЮЛНЦ в законоустановения срок – **глоба/имуществена санкция в размер на 5 000 лв. (изменението се прилага от 14.07.2024 г.):**
 - **ако лицето не заяви вписване на посочените обстоятелства до изтичане на един месец от налагането на глобата или имуществената санкция, се налага нова глоба/имуществена санкция в същия размер всеки месец до заявяване на вписването;**
 - **посочените деяния не могат да бъдат квалифицирани като маловажни по смисъла на чл. 28, ал. 1 от Закона за административните нарушения и наказания.**

III. Промени в други закони чрез ЗИДЗМИП

- Задължения за съхранение на документи и поддържане на архив

Задължение за съхранение на документи

- Съхраняват се на адреса на управление:
 - всички учредителни документи;
 - документи относно вписаните промени по учредителните документи.
- Електронни учредителни документи се съхраняват по начин, по който законен представител на търговец/юридическото лице с нестопанска цел може да осигури незабавен достъп.
- Субекти на задължението са:
 - търговци;
 - клоновете на чуждестранни търговци;
 - юридическите лица с нестопанска цел;
 - клоновете на чуждестранните юридически лица с нестопанска цел.
- Документите се съхраняват за целия период на съществуване на горепосочените субекти/правни образувания.

Задължение за поддържане на архив

- Поддържа се архив на:
 - всички учредителни документи;
 - документи относно вписаните промени по учредителните документи.
- Субекти на задължението са всички вписани в ТРРЮЛНЦ:
 - управители;
 - ликвидатори;
 - синдици;
 - членове на колективни органи на управление.
- Архивът се поддържа не по-малко от 5 години след датата, на която:
 - търговецът;
 - клонът на чуждестранен търговец;
 - юридическото лице с нестопанска цел;
 - клонът на чуждестранното юридическо лице с нестопанска цел;**е заличен от регистъра.**

Благодарим за вниманието!

Адв. Ирина Янева Email: Irina.Yaneva@bg.ey.com

Старши мениджър Тел. +359 885 158700

EY | Assurance | Tax | Strategy and Transactions | Law

About EY

EY exists to build a better working world, helping create long-term value for clients, people and society and build trust in the capital markets.

Enabled by data and technology, diverse EY teams in over 150 countries provide trust through assurance and help clients grow, transform and operate.

Working across assurance, consulting, law, strategy, tax and transactions, EY teams ask better questions to find new answers for the complex issues facing our world today.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2023 Ernst & Young Bulgaria EOOD.
All Rights Reserved.

ey.com

